מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות טענה, נימוקים, טענה נגדית והפרכה במאמר דעה
- לזהות מילות קישור ואת הקשר הלוגי שהן מבטאות
- לנתח את מבנה הטקסט ולחשוף הנחות יסוד סמויות

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנת הנקרא

1. ב – השעמום הוא מרחב חשוב שיש לשמור עליו
2. ב – הוא מתחיל לשוטט, לחבר זיכרונות ולדמיין
3. ב – ספורטאית שזקוקה לימי מנוחה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא טוענת ההפך - שהשעמום הוא מרחב שיש לשמור עליו
2. נכון – כך כתוב בפסקה השלישית

חלק ג' – השלמת מילים

1. מרחב
2. גירוי

חלק ד' – מילות קישור והקשר הלוגי

1 – ג (סיבה)
2 – ד (ניגוד)
3 – ב (מסקנה/תוצאה)
4 – א (מנייה (סדר נימוקים))

חלק ה' – מבנה הטיעון

1. פתיחה בשאלה רטורית והצגת העמדה
2. נימוק ראשון: השעמום מעודד יצירתיות
3. נימוק שני: השעמום מפתח סבלנות וריכוז
4. נימוק שלישי: השעמום מחזיר אותנו לקשר עם אחרים

חלק ו' – חשיבה וכתיבה

1. טענה נגדית: השעמום הוא בזבוז זמן בעולם תחרותי.
   הפרכה: ניצול זמן אמיתי כולל גם מנוחה והתבוננות, לא רק עשייה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הציפייה: זיהוי שהשעמום הוא מרחב חשוב שיש לשמור עליו
- הציפייה: זיהוי טענת בזבוז הזמן וההפרכה דרך דימוי הספורטאית או דרך הרעיון שמנוחה היא גם ניצול זמן
- הציפייה: מילת קישור נכונה עם הסבר מדויק של הקשר (סיבה/ניגוד/מסקנה/ויתור)

טיפים להפעלה:

- כדאי לפתוח בשיחה קצרה על חוויית שעמום אישית של התלמידים לפני הקריאה
- מומלץ להדגיש את מבנה 'יש הטוענים... אולם...' כדפוס חוזר בכתיבת טיעון
- בחלק הפתוח כדאי לעודד תלמידים להביא דוגמה אישית משלהם לתמיכה או להפרכה של טענת הכותבת

דף תרגול: בשבחי השעמום - מאמר דעה

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

המאמר 'בשבחי השעמום' הוא מאמר דעה שבו הכותבת טוענת כי יש לשמור על מרחב של שעמום בחיינו. בדף זה נתרגל זיהוי טענה, נימוקים ומבנה הטיעון.

בנק מילים: גירוי | מרחב

1 חלק א' – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי הטענה המרכזית של הכותבת?

(א) יש לבטל את השעמום (ב) השעמום הוא מרחב חשוב שיש לשמור עליו

(ג) יש להתאמן כל הזמן

2. לפי הכותבת, מה קורה במוח כשאין גירוי מבחוץ?

(א) הוא נרדם (ב) הוא מתחיל לשוטט, לחבר זיכרונות ולדמיין

(ג) הוא מפסיק לעבוד לגמרי

3. מה הדימוי שהכותבת משתמשת בו כדי להפריך את הטענה שהשעמום הוא בזבוז זמן?

(א) ילד שמשתעמם בחצר (ב) ספורטאית שזקוקה לימי מנוחה

(ג) תור ארוך לקופה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הכותבת טוענת שהשעמום הוא אויב שיש להביס	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	לפי המאמר, ילדים שמשתעממים בחצר נוטים להמציא משחקים חדשים	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. השעמום אינו אויב שיש להביס, אלא _____ שיש לשמור עליו

2. כאשר המוח אינו מקבל _____ מבחוץ, הוא מתחיל לשוטט

4 חלק ד' – מילות קישור והקשר הלוגי

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. משום ש	___	**א.** מנייה (סדר נימוקים)
2. אולם	___	**ב.** מסקנה/תוצאה
3. לכן	___	**ג.** סיבה
4. ראשית/שנית	___	**ד.** ניגוד

5 חלק ה' – מבנה הטיעון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	נימוק שלישי: השעמום מחזיר אותנו לקשר עם אחרים
☐	נימוק ראשון: השעמום מעודד יצירתיות
☐	נימוק שני: השעמום מפתח סבלנות וריכוז
☐	פתיחה בשאלה רטורית והצגת העמדה

6 חלק ו' – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. נסחו במילים שלכם את הטענה הנגדית שהכותבת מזכירה ואת ההפרכה שלה

כרטיס יציאה

מהי הטענה המרכזית של הכותבת במאמר?

מהי הטענה הנגדית שהיא מזכירה, וכיצד היא מפריכה אותה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀